

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En före detta deltagare vid Albins folkhögskola har via sitt ombud anmält skolan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR). Anmälan gäller skolans beslut att ge den tidigare deltagaren en varning och vad hen uppfattat som ett hot om avskiljande med anledning av en konflikt mellan hen och en annan deltagare, anmälaren menar att skolan saknar grund för denna disciplinära åtgärd. Anmälaren är vidare kritisk till skolans klagomålshantering i samband med att hen framfört till skolan att hen uppfattat den andra deltagarens uttalanden som kränkande. De åtgärder som skolan vidtagit anser anmälaren kan ha varit fråga om diskriminering.

Anmälaren var deltagare vid skolan höstterminen 2018 till vårterminen 2020. Hen upplevde att en klasskamrat vid upprepade tillfällen uttalade sig kränkande i klassrummet. Anmälaren uppger att hen flera gånger pratat med ansvarig lärare men att hen inte har fått något stöd. Hen anger vidare att rektor besökte klassen och meddelade att klassen skulle rösta om hen eller den andra deltagaren skulle avskiljas från studierna. Anmälaren uppger att rektor efteråt har sagt till hen att omröstningen i klassrummet inte blev som han tänkt sig.

I juni 2019 fick anmälaren ett varningsbrev om att hen behövde förändra sitt beteende i klassrummet. I början av höstterminen 2019 ombads hen att delta på ett medlingssamtal mellan hen och den andra deltagaren, hen deltog i samtalet den 19 augusti 2019. Den 21 augusti 2019 skrev hen och den andra deltagaren på en överenskommelse som skolan tagit fram. Anmälaren anger att hen riskerade avskiljning om hen inte skrev på överenskommelsen. Hen ser inte vad i hens agerande som har utgjort grund för disciplinär åtgärd och menar att hen inte har agerat i strid med skolans studeranderättsliga regler. I överenskommelsen lyfts följande grund för varning av de båda deltagarna fram: diskriminerande handlingar och språkbruk samt trakasserier av deltagare eller personal. Bakgrunden beskrivs som en konflikt mellan två deltagare och en lärare. I överenskommelsen förbinder sig deltagarna bland annat att vara

aktsamma med uttryck som kan vara att betrakta som diskriminerande, att om något uppfattas som diskriminerande säkerställa att det inte rör sig om ett missförstånd, att ha tillit till lärarens plan i lärprocessen och att lyfta med läraren om de upplever att något sker som inte är i enlighet med överenskommelsen. Anmälaren överklagade rektors beslut till styrelsen och är kritisk till att styrelsen dröjt med svar.

Av skolans underlag till FSR framgår att dröjsmålet i hantering av ärendet delvis har berott på att anmälan inkommit till styrelsen cirka fem månader efter svar från rektor. Rektor har svarat ombudet den 15 september 2020. Rektor angav att skolan inte bedömde att ärendet rörde diskriminering utan bottnar i en djupare konflikt och menar att båda parter gjort saker som kunde ha föranlett avskiljande från kursen. Skolan hanterade ärendet genom varningsbrev, samtal och slutligen en gemensam överenskommelse om beteendet i klassrummet.

Anmälan inkommer till skolans styrelse den 8 januari 2021 och styrelsens första möte efter mottagen anmälan var den 2 mars 2021. Därefter har ärendet utretts till styrelsens nästkommande möte den 16 juni 2021. Skolans utredning har skett med inblandade lärare och dåvarande rektor. Eftersom det gått en tid sedan händelsen och flera berörda deltagare och personal har slutat på skolan så har dessa personer inte kunnat höras i frågan. Skolan och dess nuvarande rektor har inte kunnat avgöra om det har skett diskriminering. Skolan konstaterar att det finns anledning att se över rutiner och studeranderättslig standard för att skolan i framtiden ska känna sig trygga i att de lever upp till lagstiftning och att deltagarna ska känna sig trygga i skolans hantering. Styrelsen har beslutat att en översyn ska genomföras av skolans policys avseende diskriminering.

Av skolans studeranderättsliga rutiner för den aktuella perioden framgår bland annat att deltagare och personal ska behandlas med respekt. Den som inte följer skolans ordningsregler kan bli varnad eller avstängd under en tidsbegränsad period. Vid upprepade eller särskilt allvarliga händelser kan en deltagare bli permanent avstängd och förlora sin plats på utbildningen. Rektorn tar beslut om att varna eller stänga av deltagare. Avstängning och avskiljande kan överklagas till skolans styrelse och därefter till FSR. Vid klagomål och konflikter ska i första hand biträdande rektor utreda saken och kurator stödja parterna. Därefter kan deltagaren gå vidare till i första hand rektor, i andra hand skolans styrelse och slutligen till FSR.

Anmälaren har beretts tillfälle att kommentera skolans underlag och vidhåller sin uppfattning. Hen framför också att anledningen till att hen riktat sina klagomål till styrelsen lång tid efter att händelserna skett beror på den överenskommelse hen skrivit på. Hen har därför inte sett det som en möjlighet att driva denna fråga förrän efter sin examen av rädsla att avskiljas från utbildningen.

Bedömning

FSR tar inte ställning i frågan om eventuell diskriminering då det är en fråga för Diskrimineringsombudsmannen, men betonar vikten av att folkhögskolor bedriver ett aktivt arbete mot alla former av diskriminering. Skolans styrelse har beslutat att se över rutiner och studeranderättslig standard avseende diskriminering och FSR ser positivt på att skolan gör en sådan översyn.

FSR utreder om aktuella beslut fattats i enlighet med folkhögskolans regelverk. I det inkomna underlaget till FSR har inte tillräckliga skäl angivits för disciplinära åtgärder. FSR bedömer att varningsbrevet är för otydligt utformat. FSR ser också mycket allvarligt på uppgiften om att rektor ska ha sagt att klassen fick rösta om vem av de båda deltagarna som skulle avskiljas. Enligt skolans rutiner för hantering av klagomål och konflikter ska i första hand biträdande rektor utreda ärendet och kurator stödja parterna. Det framgår inte av skolans underlag om kurator har erbjudit stöd till deltagarna. FSR bedömer att det förefaller som om skolan därmed har brustit i sina studeranderättsliga rutiner.

FSR noterar att det i skolans underlag inte är tydligt att skolans styrelse har gjort en oberoende bedömning av ärendet. Det är också viktigt att det är styrelsen och inte någon annan, i detta fall rektor, som författar svar från styrelsen. Styrelsen anger att en utredning har genomförts av ärendet men utredningen redovisas inte på ett tydligt sätt. FSR betonar vikten av att dokumentera hantering av studeranderättsliga ärenden. Slutligen konstaterar FSR att styrelsens beslut fattades fem månader efter inkommen anmälan. FSR är kritiskt till styrelsens dröjsmål i hantering av ärendet. Rådet betonar vikten av att noggrant utreda och skyndsamt hantera studeranderättsliga ärenden.

Rekommendationer

FSR rekommenderar Albins folkhögskola att

- säkerställa att skolan noggrant utreder och skyndsamt hanterar studeranderättsliga ärenden,
- tydligt kommunicera till deltagare angående disciplinära åtgärder så som varning och avstängning,
- följa skolans studeranderättsliga regler genom att kurator erbjuder deltagare stöd vid allvarligare konflikter, samt
- säkerställa att deltagare har möjlighet att få en oberoende och skyndsamt prövning av sin sak hos styrelsen.

Detta yttrande har beslutats av Anna Medin (ordförande), Monika Andersson (RIO), Robert Uitto (SKR) samt Lars-Håkan Bild och Giau Phan (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Anna Göthner (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Anna Medin

Anna Göthner